



Sylabus na rok akademicki 2016/2017														
Opis przedmiotu kształcenia														
Nazwa modułu/przedmiotu	HIGIENA I EPIDEMIOLOGIA										Grupa szczegółowych efektów kształcenia			
											Kod grupy G	Nazwa grupy Prawne i organizacyjne aspekty medycyny		
Wydział	Lekarski													
Kierunek studiów	lekarski													
Specjalności	Nie dotyczy													
Poziom studiów	jednolite magisterskie X* I stopnia <input type="checkbox"/> II stopnia <input type="checkbox"/> III stopnia <input type="checkbox"/> podyplomowe <input type="checkbox"/>													
Forma studiów	X stacjonarne X niestacjonarne													
Rok studiów	III					Semestr studiów:		X zimowy <input type="checkbox"/> letni						
Typ przedmiotu	X obowiązkowy <input type="checkbox"/> ograniczonego wyboru <input type="checkbox"/> wolny wybór/ fakultatywny													
Rodzaj przedmiotu	<input type="checkbox"/> kierunkowy X podstawowy													
Język wykładowy	X polski <input type="checkbox"/> angielski <input type="checkbox"/> inny													
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając <input type="checkbox"/> na X														
Liczba godzin														
Forma kształcenia														
Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:														
	8		35											
Semestr letni														
Razem w roku: 43														
	8		35											
<p>Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)</p> <p>C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia i pracy oraz nauki, higiena rąk</p> <p>C2. Znajomość podstaw epidemiologii, rodzaju badań, wyprowadzania wniosków z obserwacji</p>														



- epidemiologicznych i wykorzystywania informacji epidemiologicznej do oceny sytuacji zdrowotnej populacji.
- C3. Poznanie epidemiologii chorób niezakaźnych i zakaźnych, zasad prowadzenia dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego oraz planowania działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Wskaźniki demograficzne a ich znaczenie w medycynie i profilaktyce
- C4. Uświadomienie zagrożeń zdrowotnych (dla pacjentów i personelu medycznego) związanych z działalnością placówek opieki zdrowotnej.
- C5. Poznanie zasad żywienia i higieny żywności; znajomość niedoborów żywieniowych i znaczenia diety dla zdrowia, a także chorób przenoszonych drogą pokarmową.
- C6. Znajomość zasad higieny środowiskowej (miejsce zamieszkania, pracy i nauki z uwzględnieniem czynników ryzyka oraz ergonomii), psychicznej (stres i jego zwalczanie, higiena snu, uzależnienia), higieny wieku rozwojowego, dojrzewania i wieku podeszłego.

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W1	GW1	zna metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, opisuje strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie ocenia problemy zdrowotne populacji; określa ryzyko zachorowania interpretuje miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności, ocenia sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w kraju;	Prezentacja, Sprawdziany pisemne, Kolokwia pisemne, Samokształcenie Egzamin	W, CA
W2	GW2	konstruuje plan badań epidemiologicznych, określa ich cel, zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania; korzysta z danych statystycznych, interpretuje dane, wyprowadza wnioski, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach		
W3	GW3	Określa cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi		
W4	GW5	zna sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej; oraz miary świadczące o obecności zależności		



W5	GW13 i	przyczynowo-skutkowej; posługuje się danymi statystycznymi, umie zinterpretować EBM, Zna zasady pracy z materiałem biologicznym i zakaźnym, zna higienę szpitalną i miejsca pracy, zna zasady higieny i wiedzy o utylizacji odpadów szpitalnych, zna epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;		
W6	GW19			
U1	GU1.	Korzysta z źródeł demograficznych (dane US, DemoskopGUS i inne bazy danych) pracuje z wykorzystaniem źródeł literaturowych	Prezentacja, Sprawdziany pisemne, Kolokwia pisemne, Samokształcenie Egzamin	CA
U2	GU2.	zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i ; przeprowadza wywiad środowiskowego narażenia na czynniki zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.)		
U3	GU7.	przestrzega zasad higieny pracy oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania; aktywnie uczestniczy w różnych formach zajęć		
** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.				



Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza (W): +++++ Umiejętności (U): ++++	
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	43
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	69,1
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	112,1
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	4,0
Uwagi	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
Wykłady 1W. Czynniki środowiskowe a epidemiologia chorób zakaźnych i niezakaźnych. 2W. Definicje, cele, zadania epidemiologii. Podział nauki epidemiologicznych. 3W. Epidemiologia środowiskowa. Typy badań epidemiologicznych. Wnioskowanie przyczynowe. Mierniki ryzyka i metody oceny ryzyka. Standaryzacja. 4W. Epidemiologia chorób zakaźnych. Epidemiologia zakażeń szpitalnych. Postępowanie w ognisku epidemii. Epidemiologia chorób.	
Seminaria Nie dotyczy	
Ćwiczenia audytoryjne 1Ć. Zasady higieny żywienia. Zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii - obliczanie zapotrzebowania energetycznego studentów. 2Ć. Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka i ich wpływ na zdrowie 3Ć. Rola żywienia w rozwoju i profilaktyce chorób. Zdobywanie i stosowanie wiedzy z zakresu dietetyki na podstawie piśmiennictwa – ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury fachowe 4Ć. Zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Wybrane przykłady skutecznej profilaktyki chorób. 5Ć. Higiena wieku rozwojowego, okresu dojrzewania i wieku podeszłego 6Ć. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy 7Ć. Zakażenia szpitalne – epidemiologia. Zasady higieny stanowiska pracy pracowników zawodów medycznych. Zagrożenia zawodowe i ekspozycje w placówkach opieki zdrowotnej. 8Ć. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód - interpretacja wyników badań 9Ć. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu; uzależnienia. Choroby społeczne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka). 10Ć. Zagrożenia zawodowe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, biologiczne); ocena ryzyka. 11Ć. Zagrożenia zdrowotne na wybranych stanowiskach pracy w ochronie zdrowia. 12Ć. Zespół chorych budynków 13Ć. Profilaktyka i epidemiologia chorób układu krążenia. Czynniki ryzyka chorób układu krążenia. 14Ć. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona osobista pracowników. Elementy ergonomii. 15Ć. – zajęcia umożliwiające indywidualne odrobienie zaległości spowodowanych absencją studenta	
Inne Nie dotyczy	
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)	
1. Epidemiologia w zdrowiu publicznym – pod red. Jerzy Bzdęga, Anita Gębska-Kuczerowska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010	
2. Higiena – pod red. Jan Kazimierz Karczewski, Wydawnictwo Czelej, 2002	
Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)	
1. Podstawy epidemiologii – pod red. R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellstrom, Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J.	



<p>Nofera, Łódź, 2002</p> <p>2. Wybrane artykuły z czasopisma <i>Medycyna Środowiskowa</i></p>											
<p>Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)</p> <p>Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny,</p>											
<p>Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)</p> <ol style="list-style-type: none"> znajomość zrealizowanego programu statystyki medycznej znajomość fizjologii człowieka i biologii medycznej znajomość zrealizowanego programu biochemii medycznej 											
<p>Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)</p> <p>Dopuszczenie do egzaminu –</p> <ol style="list-style-type: none"> zaliczenie ćwiczeń – oceniana indywidualna aktywność, stosunek do przedmiotu i kadry dydaktycznej oraz kolegów zaliczenie 2 kolokwii pisemnych – po 3 losowane pytania z zakresu przedstawionych zagadnień na ćwiczeniach zaliczenie sprawdzianu z wykładów obecność na 13 ćwiczeniach audytoryjnych lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją na zajęciach <p>Zaliczenie przedmiotu Higiena z Epidemiologia –</p> <p>Pozytywny wynik egzaminu pisemnego, testowego składającego się z 60 pytań: 30. z epidemiologii i 30. z higieny – obie składowe muszą być zaliczone pozytywnie, wynik egzaminu – ocena pozytywna to 60% poprawnych odpowiedzi z każdego działu – epidemiologii i higieny.</p>											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocena:</th> <th>Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bardzo dobra (5,0)</td> <td rowspan="2"> WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych </td> </tr> <tr> <td>Ponad dobra (4,5)</td> </tr> <tr> <td>Dobra (4,0)</td> <td rowspan="2"> WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej </td> </tr> <tr> <td>Dość dobra (3,5)</td> </tr> <tr> <td>Dostateczna (3,0)</td> <td> WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej </td> </tr> </tbody> </table>		Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)	Bardzo dobra (5,0)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych	Ponad dobra (4,5)	Dobra (4,0)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej	Dość dobra (3,5)	Dostateczna (3,0)	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)										
Bardzo dobra (5,0)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych										
Ponad dobra (4,5)											
Dobra (4,0)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej										
Dość dobra (3,5)											
Dostateczna (3,0)	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na wykładach i ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej										

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY

ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-368 Wrocław



tel.: 71 784 0105, 71 784 1501, 71 784 1502

faks: 71 784 1503

e-mail: wl-10@am.wroc.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

tel.: 71 784 0105, 71 784 1501, 71 784 1502

krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia,	Stopień tytuł naukowy lub zawodowy	Dziedzina naukowa	Wykonywany zawód	Forma prowadzenia zajęć
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n.med	biologia medyczna	higienista	Wykłady i ćwiczenia
Iwona Pirogowicz	dr n. med.	medycyna	lekarz alergolog	Ćwiczenia audytoryjne
Iwona Markiewicz- Górka	dr n.med.	biologia medyczna	biotechnolog	Ćwiczenia audytoryjne
Aleksandra Michalak	dr n. o zdr.	nauki o zdrowiu	chemik	Ćwiczenia audytoryjne
Anna Kawalec	lekarz	medycyna	doktorant	Ćwiczenia audytoryjne
Małgorzata Chowaniec	lekarz	medycyna	doktorant	Ćwiczenia audytoryjne

Data opracowania sylabusu

12.08.2016r.

Sylabus opracował(a)

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Podpis Dziekana właściwego wydziału

prof. dr hab. Małgorzata Sobieszcańska